

بەش: زمانی کوردی

کۆلیژ: پەروەردە/ شەقلاو

زانکۆ: سەلاحەددین

بابەت: تیۆری ئەدەبی (١)

پەرتووکی کۆرس: سالی چوارەم (کۆرسی یەكەم)

ناوی مامۆستا: د. محەمەد ئەحمەد حەسەن

پلەي زانستی: پروفیسۆری یاریدەدەر

سالی خویندن: ٢٠٢٣ - ٢٠٢٤

پەرتووکی کۆرس Course Book

1. ناوی کۆرس	تیۆری ئەدەبی
2. ناوی مامۆستای بەرپرس	محەممەد ئەحمەد حەسەن
3. بەش/ کۆلیژ	زمانی کوردی/ کۆلیژی پەروەردە- شەقلاو
4. پەیوەندی	ئیمیل: mohammed.hasan@su.edu.krd ژمارەى تەلەفۆن (بەپیتی ئارەزوو): ۰۷۵۰۴۹۴۷۲۱۸
5. یەکەى خوێندن (بە سەعات) له هەفتەیک	سێ کاتژمێر له هەفتەیکدا بۆ دوو گروپ
6. ژمارەى کارکردن	پۆزی یەکشەممە و دووشەممە و سێشەممە و چوارشەممە له کاتژمێر ۸:۳۰- ۲:۳۰ له هەفتەیکدا هەشت کاتژمێر وانهوتنەوه و سێ باسی دەرچوونم لایه.
7. کۆدی کۆرس	
8. پڕۆفایلی مامۆستا	<p>- بەکالۆریۆس له زمان و ئەدەبی کوردی، کۆلیژی زمانی زانکۆی سەلاحەدین (۲۰۰۱-۲۰۰۵).</p> <p>- ماستەر له ئەدەبی کوردی. کۆلێژی زمانی زانکۆی سلیمانی (۲۰۱۳).</p> <p>- وەرگرتنی نازناوی زانستی (مامۆستای یاریدەدەر) له رێکەوتی (۲۰۱۳/۴/۱۸).</p> <p>- وەرگرتنی نازناوی زانستی (مامۆستا) له رێکەوتی (۲۰۱۶/۶/۱).</p> <p>- وەرگرتنی نازناوی پروفیسۆری یاریدەدەر (۲۰۲۰ / ۶ / ۱)</p> <p>*بلاوکردنەوهی سێ توێژینەوه:</p> <p>- سیمپۆلۆژیای ناونیشان له رۆمانی کوردیدا، گۆفاری زانکۆی کۆیه، له ۲۰۱۴/۱۲/۸.</p> <p>- ئیستاتیکیای زمان له رۆمانی (نەتەوهی زیرابەکان)ی جەبار جەمال غەریبیدا، گۆفاری ئەکادیمیای کوردی، ژماره ۳۱ ی ۲۰۱۵.</p> <p>- جۆرەکانی دەسپێک له چیرۆکەکانی کاروان کاکەسور، گۆفاری پۆلیتەکنیک، له بەرگی (۵) ژماره (۳).</p>

<p>تا ئیستا یانزه کتیبیم چاپکردوه:</p> <p>۱. سوربالیزم له ئەدەبی نۆی کوردیدا، دەزگای ئاراس، ۲۰۱۱، هەولێر.</p> <p>۲. له مەدرەسە نالیدا (تۆیژینەوه له شیعەرەکانی نالیدا)، یەکییتی نووسەرانی کورد/ لقی کەرکووک، ۲۰۱۱.</p> <p>۳. سەرنا دیالۆگ هەبوو (کۆمەڵیک وتاری رەخنەیی)، یەکییتی نووسەرانی کورد/ لقی هەولێر. ۲۰۱۲.</p> <p>۴. فرەدەنگی له رۆمانی کوردیدا، بەرێوەبەرایەتی چاپ و بڵاوکردنەوهی سلێمانی، ۲۰۱۳.</p> <p>۵. سیمیۆلۆژیای ناوێشان (ناوێشانی رۆمانی کوردی بە نموونە)، بەرێوەبەرایەتی چاپ و راگەیانندی هەولێر، ۲۰۱۷.</p> <p>۶. مێتۆدەکانی رەخنە ئەدەبی، کتیبخانە تەفسیر، هەولێر، ۲۰۱۸.</p> <p>۷. هونەرەکانی چیرۆکنووسین، کتیبخانە میخەک، ۲۰۱۸.</p> <p>۸. سیمیۆلۆژیای گێرانیوه (هەقیقەتی فۆلکلۆری کوردی بە نموونە)، ۲۰۱۹.</p> <p>۹. چەشە و چەشە ئەدەبیەکان، ۲۰۱۹.</p> <p>۱۰. گێرانیوهناسی، کتیبخانە تەفسیر، ۲۰۲۱.</p> <p>۱۱. ئارکیۆلۆژیای پۆلینی رۆمانی کوردی، دەزگای سەردەم، ۲۰۲۲.</p>	
<p>زاراوه و چەمکی تیۆری ئەدەبی/ ئەدەبی چیه؟/ سروشتی ئەدەب/ تۆیژینەوهی کۆلتووور/ زمانی ئەدەب/ مانا/ راڤە</p>	<p>9. وشە سەرەکیەکان</p>
<p>10. ناوەڕۆکی گشتی کۆرس:</p> <p>گرینگی خۆبۆندی کۆرسەکه: تیۆری ئەدەب تاكوو ئیستا له ناوەندی ئەكادیمی و دەرهوهی ئەكادیمی ئەوەندە بایەخی پێ نەدراره. ئەم وانەیە بۆ قوتابیان زۆر گرنگە، چونکە قوتابیان بە سروشتی ئەدەب و پەرنسیپە بنچینەییەکانی ئاشنا دەکەین بۆ ئەوەی لە ئەدەب بگەن. واتە تیۆری ئەدەبی هەولێرکە بۆ ئەوەی ئەو بیرۆکانە پەروەندیدارن بەو رێگایانە مەرۆڤ دەیهوی لە ئەدەب بگات دەخاتەر وو. هاوکات باسی سەرچاوه و چەمک و ستانداردەکانی ئەدەب دەکات لە سەرئەسەری سەردەم و شارستانیەتەکاندا. هەروەها تیشک خستە سەر جیاوازی نیوان تیۆرییە گشتیەکانی ئەدەب و تۆیژینەوهی رەخنەیی لە بواریەکانی ئەدەبدا.</p>	
<p>11. ئامانجەکانی کۆرس</p> <p>۱. پێویستە قوتابی جیاوازی بکات له نیوان (تیۆری ئەدەبی) و (رەخنە ئەدەبی).</p> <p>۲. پێویستە له پەروەندی نیوان ئەدەب و فەلسەفە تێبگات.</p> <p>۳. پێویستە فێرخوازی پەرە بە زانستی خۆی بدات له بواری جوانکاریدا.</p> <p>۴. پێویستە ئاشنا بێت بە خالی دەستپێکی فەلسەفی و فیکریی رەوتە ئەدەبیەکان.</p> <p>۵. پێویستە بۆ رەهینانی خۆبۆندی بۆ نووسینی (راپۆرت/ وتار/ لیکۆلێنەوه) له تیۆری ئەدەبیدا.</p>	
<p>12. ئەرکەکانی قوتابی</p> <p>پێویستە قوتابی بە تەواوی پابەندی رێنمایی و یاساکی ناو کۆلێژ و زانکۆ بێت. بەتایبەتی ئامادەبوونیان له پۆلدا. ئەمەش دەبێتە هەلیک بۆ هێنانه‌دی دیالۆگ لەسەر بابەتەکانی ئەم کۆرسە. هاوکات قوتابی پێویستە بەر دەوام خەریکی خۆبۆندنەوه بێت لەو بواریدا بەتایبەتی ئەو سەرچاوانە داوامانە پێی. لەلایەکی دەبی راپۆرت ئامادە بکات تاكو وەکو لایەنی پراکتیکی لەو کۆرسەدا کار بکا.</p>	

<p>13. ریځگه وانه ووتنهوه لهم کورسهدا هملی پیرموکردنی سیستمی دیالوگ و گفتوگو لهبارهی بابتهکان دمکریت. نهمیش به بهکارهینانی سهبوره تاکو قوتابیان پتر پروونکردنهوه وهرگرن. هاوکات بهکارهینانی گروپ دایهلوگ بو نهوهی نالوگوری بوچوون همیت.</p>			
<p>14. سیستمی هملسنگاندن له کوی سالهکه سی تاقیکردنهوهی قوتابیان دمکری، دوو تاقیکردنهویمیان هر یهکهی لهسر (۱۰) نمره دهی، نهمه دهکاته (۲۰)، (۱۰) نمره لهسر سیمینار و وورکشوپ و بهشداری قوتابی لهناو پۆل، (۱۰) نمره لهسر نههاتن، دهکاته (۴۰) نمره، لهگهل (۶۰) نمره کوتایی کورس.</p>			
<p>15. دهرنهجامهکانی فیریون قوتابی به هوی نهم کورسوه بواریکی کارکردنی بو توئیزینهوه له نهدهبیاتی کوردی بو دهرمخسیت، بهتاییهتی نهو قوتابیانهی دهمانهویت چ ومکو نووسر، چ ومکو توئیزر له ناوموه و دهرموهی زانکو له گوڤار و پروژنامهکان کار بکات. نهمیش سوودی لهسر همدوو ناستی سرخان و ژیرخانی دهبیته. لهسر ناستی ژیرخان نهگمر توئیزینهوهی رخنهیی لهبارهی شیعر ه رومانی کوردی دنووویت. له گوڤار و پروژنامهکان بلاوبکاتهوه نهو پاداشتی ماددی دهبیته. پروسیسهی توئیزینهوهکه دهبیته فراوانکردنی ناستی روشنبیری قوتابی.</p>			
<p>16. لیستی سرچاوه ۱. بیکهاته و راقهی دهق، بابک نهحمدهی، و: مهسعود بابایی، دزگای نما، هملیر. ۲. دهقی نهدهی (نهدگار، چیر)، فواد رهشید، دزگای نارس، هملیر. ۳. رخنهی نهدهی و قوتابخانهکانی، چارلز برنسلیر، و: عبدالخالق یهعقوبی، دزگای نارس، ۲۰۰۲. ۴. فسرهنگ و زاراهوی نهدهی و رخنهیی، دنوزاد نهحمدهسوده، بهریوبهرییتی چاپ و بلاوکردنهوهی سلیمانی، سلیمانی. ۵. هونری شیعر، نرسو، و: عزیز گهردی، چاپ و پهنشی رینما، سلیمانی، ۲۰۰۴. ۶. تیوری نهدهی، جانانان کالر، وهرگیرانی: عبدالخالق یهعقوبی، دزگای جهمال عیرفان. ۷. لیکولینهوهی تیوری نهدهی، روجر ویبستر، وهرگیرانی: عمتا قهرمداغی، دزگای جهمال عیرفان. ۸. تیوری نهدهی، تیری نیگلتن، وهرگیرانی: عمتا قهرمداغی، ناوهندی نهندیشه. ۹. نظریه الادب، رینیه ولک، ترجمه: عادل علامه. ۱۰. فی نظریه الادب، شکری عزیز ماضی. ۱۱. النظرية الأدبية المعاصرة، رمان سلدن، ترجمه: جابر عصفور. ۱۲. نظریه ادبی نقد علمی، رمان سلدن، ترجمه: دکتر جلال سخنور و سیما زمانی، انتشارات پویندگان نور. ۱۳. نظریه نقد ادبی، حسین پاینده، ۱۴. نظریه های ادبی و نقد، برنا موران، ترجمه: ناصر داوران.</p>			
<p>17. بابتهکان</p>		<p>ناوی ماموستای وانهیژ</p>	
<p>بابته</p>	<p>نامانجی تاییهتی</p>	<p>هفتهکان</p>	<p>د. محممه نهحمده حسنه هفتهی سی کاتر میتر بو دوو گروپ</p>
<p>پیناسهی تیوری نهدهی؟ جیاوازی نیوان تیوری نهدهی رخنهی نهدهی</p>	<p>لیردا تیوری نهدهی پیناسه دهکین، پاشان له ری خویندنهوهی کتیب جیاوازی دهکین له نیوان تیور و رخنهی نهدهیدا</p>	<p>هفتهی یهکم</p>	
<p>نهدهب و فلسفه (سوکرات، نهفلتون، نرسو)</p>	<p>باسی پهوندهی نیوان نهدهب و فلسفه دهکین به سوودهرگرتن له بوچونهکانی نهم سی فیلهسوفه، که دهینه یهکم تیوری نهدهی له دنیا.</p>	<p>هفتهی دووم و سنیهم</p>	
<p>پیناچونهوه به کتیبی (تیوری نهدهی) رینیه ویلک و نوسن وارین</p>	<p>نهم کتیبه باسی پیوندهی نیوان تیور و ژانر مکان دهکات.</p>	<p>هفتهی چوارم</p>	
<p>تیوری نهدهی لهر روشنایی بیری مارکسیدا، لوکاش</p>	<p>لهسر روشنایی بوچونهکانی جورج لوکاش هملدههین تیوری نهدهی پروون بکهینهوه، که پیناگری لهسر بیرکردنهوهکانی مارکس بو نهدهب دهکاتهوه</p>	<p>هفتهی پنجم</p>	

Ministry of Higher Education and Scientific research

هفته‌ی ششم	هملدههين له روانگه‌يكي دېرونييهه له پوسپاري نه‌هب چپيه بگهين، بو نه‌مش سوود له تيوريهيكاني فريدي وهردهگرين	تيوري نه‌هبى له‌بهر روشنابي قوتابخانه‌ي دېروونشيكاري فريدي
هفته‌ي حقه‌م و هه‌شتم	فلسفه‌ي دياردهگرابي هملده‌دات نه‌هب و هك دياردهيك سهير بكات بو نه‌م مه‌سته سوود له بوچونهكاني گاستون باشلار وهردهگرين.	تيوري نه‌هبى له‌بهر روشنابي فلسفه‌ي دياردهگرابي، گاستون باشلار و هك نمونه
هفته‌ي نويه‌م	هه‌موو نه‌م بوچونه فلسفه‌يانه ده‌نننه‌وه، كه كولتور ده‌كهنه ناوهندى تويزينه‌وه.	تيوري نه‌هبى له‌بهر روشنابي رمخنه‌ي كولتوري (تيري نيگلتن) به نمونه
هفته‌ي دهيم و يازدهم	ليزهدا نيش له‌باره‌ي ناماده‌كردني راپورت له‌سهر بوچونهكاني نيوتن، نه‌شتاين و ماكس بلاك ده‌كهين	تيوري نه‌هبى له‌بهر روشنابي كتيبي تيوري فهوزا (نازوه‌ي) جهميس گلبيك
هفته‌ي دوازدهم	ليزهدا نيش له‌باره‌ي بوچونهكاني سهيد قوتب له‌باره‌ي نه‌هب ده‌كهينه‌وه.	تيوري نه‌هبى له‌بهر روشنابي بيري نيسلاميدا (عيماده‌دين خليل) به نمونه
هفته‌ي چواردهه‌م و يانزهه‌م	باسكردني نه‌وه‌ي ده‌توانين بوچونى كام رمخنه‌گرى كورد و هك تيور بناسنين. تيوري بنياتي شاره‌وه، شخ نورى شخ صالح	نايا تيوري نه‌هبيمان له رمخنه‌ي كورديدا هيه‌؟
18. نيه		
19. تاقيكر دنه‌وه‌كان		
1. دارستن:		
پ ۱/ تيوري نه‌هبى چپيه؟		
پ ۲/ ره‌هنده فلسفه‌فیه‌يكاني تيوري نه‌هبى چپيه؟		
پ ۳/ ميژووى تيوري نه‌هبى كه‌يه؟ چون تويزينه‌وه‌ي لى ده‌كهين؟		
پ ۴/ چون سرشته‌ي نه‌هبى ديار ده‌كهين؟		
پ ۵/ پيوندى نيوان زمان و رمخنه چون ده‌بينيت؟		
20. تيبينى تر		
21. پيداچونه‌وه‌ي هاول		